

Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu

Název:		3
Nebezpečí intoxikace	Metodický list číslo	N
	<i>Vydáno dne: 30. listopadu 2017</i>	<i>Stran: 3</i>

I.

Charakteristika

- 1) Intoxikací se rozumí vniknutí toxické látky do organismu člověka. Při určitém množství toxické látky v organismu nastane jeho otrava. Toxické látky mohou vniknout do organismu následujícím způsobem:
 - a) požitím,
 - b) vdechnutím,
 - c) poraněnou kůží nebo prostřednictvím poranění,
 - d) potřísněním a vstřebáním kůží,
 - e) sliznicemi.
- 2) Toxické látky působí na organismus člověka různými způsoby:
 - a) na centrální nervový systém - ovlivňování dýchání, činnosti srdce, narkotické účinky, ochrnutí, ztráta některých smyslů atd.,
 - b) na krev a krvotvorné orgány - vazba na kyslík v krvi, vliv na funkci krvetvorných orgánů,
 - c) na trávicí systém - zvracení, bolesti a průjmy,
 - d) na sliznice a tkáně - poškození, silné bolesti (viz *nebezpečí poleptání*).
- 3) Příznaky intoxikace se mohou projevit:
 - a) změnou barvy pokožky,
 - b) bolestmi břicha, hlavy,
 - c) nevolností, zvracením, průjmy, pocením,
 - d) dráždivým kašlem, dušením, těžkým dýcháním,
 - e) křečemi, třesem,
 - f) blouzněním,
 - g) příznaky šoku,
 - h) ztrátou vědomí,
 - i) poškozením tkání a sliznic,
 - j) světloplachostí,
 - k) střídavými pocity tepla a chladu,
 - l) zúžením zornic,
 - m) ochrnutí dýchacích svalů,
 - n) působením na centrální nervový systém doprovázeným úzkostí a stresem,
 - o) zvýšenou produkcí slin, výtokem z nosu,
 - p) nekontrolovaným uvolněním moči a výkalů,
 - q) rozsáhlými puchýři naplněnými tekutinou s nebezpečím infekce.
- 4) Příznaky intoxikace se nemusí projevit bezprostředně po kontaminaci toxickou látkou, ale po určité době, tzv. době latence. Příznaky a účinky toxické látky jsou spojeny

s množstvím toxické látky, které kontaminovalo organismus, dobou působení a odolností každého člověka.

II.

Předpokládaný výskyt

- 5) S nebezpečím intoxikace se mohou hasiči setkat:
- u všech požárů (uvnitř objektů i v otevřeném venkovním prostředí), kde vznikají toxické látky jako produkty nedokonalého hoření, jako zplodiny hoření a tepelného rozkladu látek. Toxické zplodiny jsou i v tuhých zbytcích po hoření nebo termickém rozkladu. Dominantní druh toxické látky lze odvodit z chemického složení látek, které hoří (např. hořením PVC vzniká HCl). Kromě dominantních toxických látek však v závislosti na podmínkách hoření vzniká řada dalších, těžko odhadnutelných látek v menším či minimálním množství, mají však různou toxicitu, některé z nich jsou ultrajedy. Při nedokonalém hoření vždy vzniká celá řada toxických látek,
 - případě zásahů s výskytem nebezpečných chemických látek, kde jsou toxické látky (technologické poruchy, havárie v průmyslu a v přepravě, nemocnice, laboratoře, výzkumné ústavy, varny drog, sklady) a kde je zpravidla jedna nebo několik toxických identifikovatelných látek ve velkém množství a vysoké koncentraci.

III.

Ochrana

- 6) Z hlediska taktiky jednotek při zásahu spočívá ochrana životů a zdraví hasičů před nebezpečím intoxikace zejména v následujících zásadách:
- dodržování taktiky zásahu s *nebezpečnými látkami*,
 - volba ochranných prostředků odpovídající druhu toxických látek a způsobu jejich působení na lidský organismus,
 - dodržování zásad pro zamezení kontaminace, provádění důsledné dekontaminace a osobní hygieny,
 - omezení počtu hasičů u zásahu,
 - omezení doby zásahu v toxickém prostředí na nezbytné minimum,
 - lékařské vyšetření po zásahu, pokud jsou příznaky nebo podezření na intoxikaci,
 - evidence možné kontaminace hasičů při zásazích s dominantními nebezpečnými látkami pro případ latentních účinků a chorob¹,
 - h) spolupráce s odborníky, využívání informací z databází, dokumentace zdolávání požárů a informací právnických a podnikajících fyzických osob. „Jednotky při zásahu používají dokumentaci zdolávání požárů² nebo havarijní plány zpracovávané na základě zvláštních právních předpisů³ a dále využívají podmínky vytvořené podniky⁴“.**

¹ Příloha č. 8 pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 6/2017, kterým se vydává Řád chemické služby HZS ČR.

² § 27 odst. 1 písm. g) a § 34 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb., o požární prevenci, ve znění pozdějších předpisů.

³ Např. zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech integrovaného záchranného systému, zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho strukturu.

⁴ § 15 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů.

- 7) Ochranné prostředky a další zařízení:
- a) ochranné prostředky hasiče,
 - b) izolační dýchací přístroje, výjimečně filtrační dýchací přístroje při známé nebezpečné látce a vhodném filtru,
 - c) protichemické ochranné oděvy,
 - d) detektory a měřidla plynů a par,
 - e) prostředky pro dekontaminaci a hygienu těla.